

færdeles Indvending imod, men hvad jeg derimod finder betænkeligt, er dette: Hvilke have vi her i Rigsdagen altid vaaget over, at man ikke gennem Finantstloven forandrede Skatteloven (Tscherning: Maa jeg bede om Ordet!); men en Bestemmelse, hvorved en vis Afgift er henlagt til et vist bestemt Diemed, er en Skattelov. Jeg troer tillige, at man overhovedet gjør vel i at holde sig temmelig strengt til, hvad man eengang har vedtaget i en saadan Lov. At Spørgsmaalet ikke er et blot Positionsspørgsmaal, hvilket et æret Medlem hittede, forekommer mig indlysende, da Beløbet enten kommer til at gaa af Seminariefondens Capital eller af Statskassen eller af Sorø Academi. Et Spørgsmaal, der har denne Betydning, kan man ikke kalde et, der blot vedrører Positioner. Jeg vil blot tilspøe med Hensyn til Seminarierne, at efter mit Kjendskab — jeg har overværet flere Skolelærerexaminer og Examinere paa Seminarierne — og efter alle de Diænds Ansluelse, der ligeledes have overværet saavel Skolelærerexaminer som Examinere paa Seminarierne — og der er flere, der deeltage i Censuren paa begge Steder — ere Fortringerne paa Seminarierne nok saa strænge som de, man stiller til de private Skolers Dimittender. Jeg troer ikke, man gjør Ret i saaledes at søge at have en privat Anstalt paa de offentlige Seminariers Bekostning. Lad den private Anstalt træde frem og glimre ved sin egen Fuldkommenhed, men ikke ved, at man søger at stille de andre i Skygge.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Vilje) kan jeg desværre heller ikke idag være enig med. Han har foreslaaet, at den Bestemmelse, vi toge ved anden Behandling om at forhøje Skolecontingenterne ved Sorø Academi, skal falde bort igjen; men nu have vi her i Rigsdagen tidligere fulgt den Fremgangsmaade, at naar vi forhøiede Betalingen for Skolernes Vedkommende, forhøiede vi den ogsaa for Sorø Academies. Det er allerede sseet eengang, og det synes ogsaa at være ganske naturligt, at man sætter Betalingen eens overalt; der kastes ellers en unaturlig Concurrence hen til det Sted, hvor Betalingen er lav, hvilket paa ingen Maade er gavnligt for selve

Anstalten. Jeg anseer det for høist tvivlsomt, om ikke allerede Sorø Academi har et for stort Antal Elever, om det ikke burde indskrænkes til dem, der ere paa Opdragelsesanstalten; derved vilde man maaskee undgaae betydelige Ulemper, der kunne være forbundne med at samle paa eet Sted baade Elever, der ere udenfor Opdragelsesanstalten og andre, der ere der. At forsøge Antallet der, vil jeg ansee for meget uheldigt. Jeg troer allerede, at det Antal Dreng, der er der — jeg troer det er 80 (Vilje: 64!), altsaa 64 — er temmelig stort for en Opdragelsesanstalt. Man maa ikke gjøre det til en altfor stor Fabrik; thi derved taber man den Egheden med den Enkelte, som er saa vigtig for Opdragelsesanstalten. Det er derfor min Mening, at vi bør holde paa den tidligere vedtagne Afgjørelse, som een Gang før er fulgt af Rigsdagen, og som der ikke er Anledning til at forlade. Jeg er heller ikke enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds deri, at Sorø Academi i dets nuværende Stikelse ikke skulde opfylde det ved Fundatsen tilsigtede Formaal. Det forholder sig ikke, som han forrige Gang bemærkede, at de, der komme fra Sorø Academi, ikke strax kunne begynde paa deres Embedsstudier. Det kunne de meget godt; der er kun en philosophisk Prøve, som de skulle tage inden deres Embedsexamen; men de behøve ikke, for at begynde paa deres Embedsstudier, at have taget denne Prøve. Det er tværtimod Diemedet med den, og man har anseet det for hensigtsmæssigt, at den tages under selve Embedsstudiet. Jeg troer derfor virkelig, at det er aldeles unyttigt at sige, at Sorø Academi i sin nuværende Stikelse ikke opfylder, hvad der er tilfattet ved Fundatsen. Nu at indlade sig paa flere, vidtløftige Foretagender med Hensyn til Sorø Academi, nu at grunde særegne Anstalter der for Udviklingen af dansk Aand og Folkelighed, anseer jeg for uhensigtsmæssigt. Naar saadanne Anstalter skulle træffes, skal man træffe dem i større folkelige Stæder og ikke i en saadan lille By som Sorø. Dengang der var en Plan for med Hensyn til Sorø, var den ogsaa beregnet paa, at de, der frekventerede Academiet, skulde kunne blive Studenter ved en Prøve i Real-